

VŠEOBECNÁ PRÍRUČKA PREVENČIE

PRE DODÁVATEĽOV

Všeobecná príručka prevencie pre dodávateľov je neoddeliteľnou súčasťou základného dokumentu **Pravidiel prevencie pre dodávateľov** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), ochrany pred požiarom (ďalej len „OPP“) a ochrany životného prostredia (ďalej len „OŽP“) v spoločnostiach skupiny Veolia Energia na Slovensku (ďalej len „Prevádzky spoločnosti“). V prípade vybraných rizikových činností môže byť za účelom zvýšiť úroveň riadenia rizík doplnená **Príručkou prevencie** zameranou na tieto činnosti (napr. Príručka prevencie pre zváranie, rezanie, brúsenie a pod.).

Dodávateľia prác (právnická osoba a jej zamestnanci/subdodávateľia/samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO)) **sú povinní dodržiavať** pri výkone prác na pracoviskách Prevádzky spoločnosti pravidlá popísané v tejto zdokumentovanej informácii. Týmto nie sú dotknuté ich ostatné povinnosti vyplývajúce z platnej legislatívy pre výkon ich činností.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ A ZÁSADY PREVENIE

VSTUP A POHYB NA/PO PRACOVISKO/U, PO AREÁLI

- Na pracovisko môže vstúpiť iba osoba, ktorá bola preukázateľne oboznámená o BOZP, OPP a OŽP v zmysle spracovaných *Pravidiel prevencie pre dodávateľa* a oboznámenia sa s charakterom pracoviska, areálu, objektu a priestorom prostredníctvom kontaktnej osoby Prevádzky spoločnosti.
- Mať SO SEBOU pri výkone činností kópiu schváleného základného dokumentu „*Pravidlá prevencie pre dodávateľa (RZ-00ZA016)* a podpísaný *Záznam z oboznamovania dodávateľov s pravidlami prevencie (RZ-00ZA005)*“.
- Oznámiť pred začatím prác vstup na pracovisko a po skončení prác odchod z pracoviska kontaktnej osobe Prevádzky spoločnosti vrátane prítomnosti počtu osôb, druhu vykonávaných prác.
- Podľa pokynov kontaktnej osoby postupovať v prípade špecifických požiadaviek pre vykonanie zápisov do internej dokumentácie Prevádzky spoločnosti.
- Na prevádzkovú/výrobnú pracoviská vstupovať podľa pokynov kontaktnej osoby Prevádzky spoločnosti v predpísaných osobných ochranných pracovných prostriedkoch, **minimálne s ochranou hlavy (prilba/vystužená čiapka), v bezpečnostnej obuvi triedy S1P a v dlhých pracovných nohaviciach**. V prípade potreby použiť výstražnú vestu.
- Zákaz pohybu mimo určených zón a priestorov. Dodržiavať bezpečnostné označenia.
- Zákaz telefonovania a **manipulácie s telefónom počas chôdze**. Povinnosť sa pri chôdzi po schodoch pridržovať zábradlia.
- V prípade pandémie, dodržiavať určené opatrenia.

LEGISLATÍVA

- Dodržiavať platné právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie a zabezpečenie BOZP, OPP a OŽP vrátane bezpečnostných značení na všetkých pracoviskách každou osobou.
- Predložiť pred začatím prác oboznámenie všetkých osôb podľa § 7 zákona č. 124/2006 Z. z. v z. n. p.
- Spracovať analýzu nebezpečenstiev a ohrození dodávateľom pre jednotlivé vykonávané pracovné činnosti. Používať certifikované osobné ochranné pracovné prostriedky, pracovné odevy a iné prostriedky počas celej doby trvania nebezpečenstva a ohrozenia pri práci.

- Vykonávať činnosti tak, aby neboli ohrozené iné osoby prítomné na pracovisku.
- Vyžadovať a kontrolovať plnenie BOZP, OPP a ŽP zodpovedným vedúcim zamestnancom dodávateľa.
- Vykonávať činnosti na základe vopred určeného a spracovaného pracovného/technologického postupu, v súlade s návodom na obsluhu jednotlivých zariadení a prevádzkovou dokumentáciou; pred začiatkom práce sa preukázateľne oboznámiť s jednotlivými dokumentmi Prevádzky spoločnosti pre jednotlivé druhy prác.
- Vykonávať akékoľvek činnosti na základe odbornej a zdravotnej spôsobilosti v zmysle platnej legislatívy SR, príslušný záznam o odbornej spôsobilosti (PREUKAZ, OSVEDČENIE alebo DOKLAD) mať pri výkone práce na pracovisku.
- **Prísny zákaz** vykonávať činnosti, na výkon ktorých nemajú osoby potrebnú odbornú a zdravotnú spôsobilosť, a ktoré neboli predmetom dohodnutých podmienok.

PLNENIE POŽIADAVIEK § 3 NARIADENIA VLÁDY Č. 396/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov

- Pred vstupom na pracovisko je potrebné overiť si, kto zabezpečuje plnenie požiadaviek BOZP v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 396/2006 Z. z. v z. n. p. podľa objednávky alebo zmluvy.
- Ak plnenie požiadaviek BOZP v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 396/2006 Z. z. v z. n. p. nie je definované v objednávke alebo v zmluve, pred príchodom na pracovisko musí byť kontaktovaná kontaktná osoba Prevádzky spoločnosti, ktorá poskytne informáciu, kto tieto požiadavky na danom stavenisku alebo pracovisku zabezpečuje.
- Ak plnenie požiadaviek BOZP v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 396/2006 Z. z. v z. n. p. zabezpečuje iný dodávateľ na stavenisku alebo pracovisku, pred začiatkom práce musí byť tento dodávateľ kontaktovaný, aby vykonal potrebné úkony pre plnenie povinností, ktoré mu z týchto požiadaviek vyplývajú.

ÚRAZ, NEHODA, SKORONEHODA, HAVÁRIA, POŽIAR

- Každá osoba je povinná v prípade potreby poskytnúť prvú pomoc prostredníctvom prostriedkov na to určených a snažiť sa podľa možnosti uhasiť požiar pomocou dostupných vhodných požiarnych zariadení na prevádzke spoločnosti.

➤ V prípade akéhokoľvek:

- úrazu (vrátane drobného poranenia),
- nehody, nebezpečnej udalosti (skoronehody),
- havárie,
- požiaru,
- zisteného nedostatku v oblasti BOZP, OPP a OŽP

je potrebné **bezodkladne túto skutočnosť** ohlásiť (zranenou osobou, zamestnancom, priamym alebo nepriamym svedkom):

- ✓ na dispečing /velín Prevádzky spoločnosti,
 - ✓ kontaktnej osobe Prevádzky spoločnosti,
- (kontaktné údaje sú súčasťou hlavného dokumentu: Pravidlá prevencie pre dodávateľov),

Pri hlásení je potrebné uviesť nasledovné údaje:

- ✓ názov právnickej osoby/SZČO,
- ✓ svoje meno, priezvisko, funkciu a číslo telefónu,
- ✓ v prípade úrazu: druh úrazu (poranenie, nevoľnosť, pád, krvácanie...), stav zraneného (pri vedomí, v bezvedomí, dýcha alebo nedýcha...), miesto úrazu (názov budov, pozícia),
- ✓ v prípade nehody, skoronehody, havárie: druh nehody/skoronehody/havárie (napr. pád bremena, rozliatie alebo únik chemickej látky a zmesi a pod.....), stav pracoviska, miesto nehody (názov budovy, pozícia),
- ✓ v prípade požiaru: miesto požiaru (názov budovy, pozícia), charakter požiaru (čo horí, v akom rozsahu horí...).

Dôležité: nikdy neukončíte hovor ako prvý!

- následne je potrebné postupovať v zmysle požiarnych poplachových smerníc, požiarneho evakuačného plánu vypracovaného pre daný objekt a traumatologického plánu pre poskytnutie prvej pomoci.

FAJČENIE, ALKOHOL

- Zákaz vstupu na pracovisko pod vplyvom alkoholu, omamných a psychotropných látok.
- Zákaz vnášať alkohol, pomocné liečivá na báze etanolu a alkoholu, omamné a psychotropné látky na pracovisko.
- Každá osoba vstupujúca na pracoviská Prevádzky spoločnosti je povinná na požiadanie podrobiť sa kontrole, či nie je pod vplyvom alkoholu, omamných alebo psychotropných látok, odmietnutie podrobiť sa kontrole má za následok postup, ako keby bol výsledok pozitívny.

- Vo všetkých objektoch a priestoroch je prísny zákaz fajčenia okrem miest na to výhradne určených; tento zákaz sa vzťahuje aj na používanie elektronických cigariet.
- Zákaz odhadzovania ohorkov od cigariet do smetných nádob v priestoroch Veolie, alebo na miestach pre zhromažďovanie odpadu.

OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, ZNEČISTENIE

- Udržiavať pracovisko pred, počas a po práci čisté a v bezchybnom stave.
- Pri práci postupovať čo najšetrnejšie k prírodnému prostrediu, neznečisťovať okolie odpadkami.
- Odpady:
 - správne triediť odpady do nádob na to určených,
 - po ukončení prác odstrániť odpad vzniknutý z vykonávaných činností,
 - zabezpečiť likvidáciu odpadu podľa dohodnutých podmienok s Prevádzkou spoločnosti,
 - nemiešať jednotlivé druhy odpadov,
 - zvýšiť opatrnosť pri manipulácii s nebezpečným odpadom, rešpektovať identifikačný list nebezpečného odpadu.
- Energia:
 - hospodáriť s energiou rozumne, neplytváť energiou,
 - pri odchode z miestnosti vypínať svetlo, vypínať zariadenia, ktoré sa nepoužívajú,
 - používať len potrebné množstvo stlačeného vzduchu, energií a kvapalín.
- Voda:
 - nenechávať kvapkať vodu z kohútika, prípadný únik vody nahlásiť zodpovednej osobe Prevádzky,
 - zákaz vylieváť chemické látky a zmesi do kanalizácie alebo do umývadla,
 - všimnúť si nadmernú spotrebu vody.
- Ovzdušie:
 - ubezpečiť sa, že nádoby obsahujúce prchavé organické látky (farby, riedidlá a pod.) sú nepriepustné a dobre zatvorené,
 - dodržiavať návody na použitie zariadení (použité filtra a pod.).
- Pôda:
 - predchádzať možnému vyliatiu, vytekaniu a pod. nebezpečných látok; k tomu používať nepriepustné retenčné/záchytné nádoby/vane.

OCHRANA PRED POŽIARMI

- Dodržiavať všetky PRÍKAZY A ZÁKAZY týkajúce sa ochrany pred požiarimi.
- Poznať rozmiestnenie požiarnych zariadení na protipožiarnej zásah, vedieť ich používať a nepoužívať ich na iné účely ako sú určené.
- Oboznámiť sa s núdzovým vypnutím elektrickej energie, vody a plynu v priestoroch výkonu prác.
- Poznať spôsob vyhlasovania požiarneho poplachu v spoločnosti a na pracoviskách, taktiež povinnosti osôb pri vzniku požiaru vyplývajúce z požiarnych poplachových smerníc.
- Po každom ukončení prác ("koniec zmeny") postupovať podľa pokynov kontaktnej osoby, ak nie je dohodnuté inak je potrebné odstrániť všetok horľavý materiál z pracoviska a odpojiť elektrického zariadenia (aj predlžovačky) z elektrickej siete.
- Neblokovať bezpečné zóny, únikové východy, nástupné plochy a prístup k nim ako aj prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody, k požiarным zariadeniam, zariadeniam na vyhlásenie požiarneho poplachu, požiarным vodovodom a k zdrojom vody na hasenie požiarov.
- Prísny zákaz vyvolať bezdôvodne požiarne poplach alebo privolať hasičskú jednotku.
- Pri každej činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru **musí byť pred začatím horúcich prác** vydané *Povolenie na práce so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru* (napr. povolenie na horúce práce, povolenie na zváranie a pod.) zodpovednou osobou Prevádzky spoločnosti.
- Dvere označené piktogramom ako „POŽIARNE DVERE“, „POŽIARNY UZÁVER“ neblokovať, nevykonávať neoprávnené zásahy, nenechávať otvorené a v prípade poškodenia nahlásiť oprávnenej osobe.
- Pri činnostiach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru ďalej len ZNVP musí byť na pracovisku zriadená protipožiarne asistenčná hliadka. Osoby zaradené do tejto protipožiarnej asistenčnej hliadky sa musia zoznámiť s každým pracoviskom, rozmiestnením požiarnych zariadení a najbližších únikových ciest. Zaisťovať pracovisko pred možným vznikom požiaru (napr.: odstránia horľavé materiály z pracoviska ak sa to nedá zabezpečiť prekrytie horľavých materiálov) a majú pri sebe akcieschopný hasiaci prístroj. Protipožiarne asistenčná hliadka pri svojej práci nenavýkonáva žiadne iné činnosti. Po ukončení alebo prerušení horúcich prác sa protipožiarne asistenčná hliadka môže zapojiť do práce, ale počas trvania

prác so ZNVP nemôže opustiť pracovisko bez pozastavenia práce alebo nahradením inou osobou protipožiarnej asistenčnej hliadky. Protipožiarne asistenčné hliadky sa musia zúčastniť odbornej prípravy najmenej raz za 12 mesiacov realizovanej odborne spôsobilou osobou. Každý dodávateľ si pred vstupom na pracovisko zaistí dostatočný počet protipožiarnych asistenčných hliadok pre výkon horúcich prác.

HOSŤUJÚCI ZAMESTNÁVATEĽ

- Zamestnávateľ z iného členského štátu EÚ je povinný pred začiatkom prác oznámiť na Národný inšpektorát práce zámer vyslať svojich zamestnancov v rámci poskytovania služby na územie Slovenskej republiky.
- Podrobnosti sú dostupné na <https://www.ip.gov.sk/oznamenie-hostujuceho-zamestnavateľa/>.
- Hostujúci zamestnávateľ je povinný:
 - uchovávať pracovnú zmluvu alebo iný doklad potvrdzujúci pracovnoprávny vzťah s vyslaným zamestnancom,
 - viesť a uchovávať evidenciu pracovného času vyslaného zamestnanca v rozsahu podľa § 99 Zákonníka práce,
 - uchovávať doklady o mzde vyplatené vyslanému zamestnancovi za prácu vykonanú počas vyslania,Tieto dokumenty musia byť k dispozícii v mieste výkonu práce počas celej doby vyslania.
- Hostujúci zamestnávateľ je povinný Inšpektorátu práce na základe jeho žiadosti:
 - predložiť hore uvedené dokumenty,
 - doručiť uvedené dokumenty aj po skončení vyslania,
 - predložiť preklad dokumentov alebo ich častí do slovenského jazyka v primeranej lehote určenej inšpektorátom práce.

ŠPECIFICKÉ PRAVIDLÁ A ZÁSADY PREVENCIE

DOPRAVA

- ☐ Vodič musí mať zodpovedajúce vodičské oprávnenie, dodržiavať všetky dopravné predpisy vrátane špecifických požiadaviek platných pri pohybe v areáloch Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Vozidlo nesmie byť preťažované.
- ☐ Výstražné svetlá vozidla musia byť zapnuté po celý čas prítomnosti vozidla na verejnej komunikácii.
- ☐ Ak si to vyžadujú okolnosti, najmä **nedostatočný rozhľad**, musí vodič zaistiť bezpečné cúvanie pomocou spôsobilej a poučenej osoby.
- ☐ Zakázané je používať mobilné telefóny počas riadenia vozidla! Výnimkou je používanie handsfree.
- ☐ Zakázané je aj fajčiť v areáli a priestoroch spoločnosti počas riadenia vozidla!
- ☐ Parkovanie cúvaním (reverzne parkovanie) je povinnosťou, ak to neohroží bezpečnosť dopravnej komunikácie.
- ☐ Povinnosť používať bezpečnostné pásy pre všetky osoby nachádzajúce sa vo vozidle.
- ☐ Pri každom opustení vozidla/stroja je povinnosť vypnutia motora a zabrzdenia vozidla/stroja.
- ☐ Pri zastavení v sklone/kopci zaistiť vozidlo/stroj klinom.
- ☐ Vodiči vozidiel musia pred otáčaním alebo cúvaním dávať znamenia, spomaliť a skontrolovať okolie.
- ☐ Maximálna povolená rýchlosť v areáloch a priestoroch Veolie je 20 km/h.
- ☐ Za prekročenie rýchlosti môže byť dodávateľ sankcionovaný.

SÚBEH PRÁC

- ☐ Písomná dohoda medzi dodávateľmi, príp. objednávateľom prác, kto bude zodpovedný za dodržiavanie BOZP, OPP a OŽP na spoločnom pracovisku musí byť spísaný pred začiatkom prác.
- ☐ Každý zamestnanec je povinný kontrolovať na svojom pracovisku prítomnosť cudzích osôb. V prípade, že sa budú vykonávať práce, ktoré by mohli tieto osoby ohroziť, je povinný ich ústne informovať o nebezpečenstve a zabezpečiť ich opustenie z tohto priestoru.
- ☐ Zákaz prác nad sebou, rešpektovať bezpečnostné značenie, dbať a kontrolovať, aby dodávateľ svojou činnosťou neohrozil iné osoby.
- ☐ Pracovisko označiť, príp. ohradiť, ak nie je jeho hranica nijako vymedzená.

PRÁCA, SERVIS, AKTIVITA

- ☐ Každá práca, servis alebo akékoľvek iné činnosti podliehajú špecifickým požiadavkám, postupom a povoleniam jednotlivých Prevádzok spoločností, pričom musia byť povolená kontaktnou osobou Prevádzky spoločnosti!
- ☐ V prípade manipulácie s predmetmi s ostrými hranami a inými ostrými časťami používať rukavice s protiporéznu ochranou.

- ☐ V prípade potreby neplánovaného zásahu mimo bezpečnej zóny, príp. na elektrickej inštalácii informovať kontaktnú osobu Prevádzky spoločnosti ešte pred zásahom. Zásah vykonať až na základe schválenia kontaktnou osobou Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Pred výkonom práce na rozvodoch vysokého a nízkeho napätia je potrebné skontrolovať neprítomnosť napätia a prúdu.
- ☐ Kolektívne zabezpečenie (zábradlie a pod.) má prednosť organizačným zabezpečením a pred používaním osobných ochranných pracovných prostriedkov.
- ☐ Demontovať prvok kolektívnej ochrany (zábradlie, kryt...) je možné len po súhlase kontaktnej osoby Prevádzky spoločnosti a po vykonaní náhradných preventívnych opatrení.
- ☐ Opätovne namontovať prvok kolektívnej ochrany je nutné hneď, ako je to možné.
- ☐ Elektrické pracovné prostriedky pripojené do elektrickej siete musia byť chránené prúdovým chráničom.

SERVIS NA STROJOCH

- ☐ Pri práci na zariadeniach, ktoré pri práci produkujú teplo, treba dané zariadenie nechať vychladnúť a až následne na zariadení pracovať.
- ☐ Zariadenie zabezpečiť počas opráv a servisných prác proti samovoľnému spusteniu alebo spusteniu inou osobou.
- ☐ Pri práci v priestore, kde hrozí vznik nebezpečnej koncentrácie plynov, pár alebo prachov, odvetrať priestor a vstúpiť doň až po overení bezpečnej atmosféry.
- ☐ Pri práci na tlakových zariadeniach treba zabezpečiť tlakové potrubia zatvorením príslušných ventilov, prípadne zabezpečiť bezpečné odtlakovanie sústav, demontovať ochranné prvky len na príkaz kontaktnej osoby Prevádzky spoločnosti. Ochranné prvky namontovať hneď, ako to bude možné.

PRÁCE NA ELEKTRICKÝCH ZARIADENIACH

- ☐ Práce na elektrických zariadeniach môžu vykonávať len osoby s platnou odbornou spôsobilosťou.
- ☐ Všetky práce pod napätím sú zakázané.
- ☐ Zasahovať na zariadení, ktoré bolo vopred zablokované/zabezpečené proti spusteniu.
- ☐ Práce podliehajú špecifickým pravidlám platným pre jednotlivé Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Je potrebné skontrolovať neprítomnosť napätia pred každým výkonom práce.
- ☐ Vyradenie zariadenia v elektrickom rozvádzači vykoná iba na to oprávnená osoba Prevádzky spoločnosti alebo ňou písomne poverená osoba, ktorá následne zabezpečí el. rozvádzač uzamknutím proti spusteniu.
- ☐ Pri zabezpečení elektrického rozvádzača treba túto skriňu uzamknúť, označiť bezpečnostným označením a telefonickým kontaktom na oprávnenú osobu Prevádzky spoločnosti alebo ňou písomne poverená osoba.
- ☐ Na VN rozvodoch pracovať iba na základe vystaveného „B“ príkazu.
- ☐ Všetky elektrické káble ukončovať v rozvádzačoch alebo v elektroinštaláčnych krabiciach.
- ☐ Pri práci v blízkosti elektrického prúdu je zakázané nosiť prstene, náramky, retiazky, hodinky, ako iné vodivé predmety. Taktiež je zakázané nosiť šperky alebo kovové predmety vo vreckách.
- ☐ Používať nástroje, náradia a prístroje určené na prácu na el. zariadeniach, t. j. izolované.
- ☐ Zakazuje sa používanie kovových rebríkov, rebríkov vystužených drôtmi alebo inak vodivých rebríkov.
- ☐ Je zakázané používať oblečenie a osobné ochranné pracovné prostriedky vyrobené z vodivého materiálu, z materiálov generujúcich statický náboj alebo obsahujúce kovové vložky či výstupy.

PRÁCA S CHEMICKÝMI LÁTKAMI A ZMESAMI (CHLaZ)

- ☐ Je zakázané vnášať a používať toxické a veľmi toxické CHLaZ bez predchádzajúceho písomného súhlasu oddelenia QHSE.
- ☐ Na všetkých pracoviskách, kde sa používajú CHLaZ, musia byť **k dispozícii ich aktuálne karty bezpečnostných údajov (KBÚ)**.
- ☐ Prácu s CHLaZ môžu vykonávať len zaškolené osoby, ktoré musia pri manipulácii a skladovaní postupovať v zmysle KBÚ.
- ☐ Všetky CHLaZ musia byť označené a skladované v originálnych obaloch. Skladovanie v iných ako originálnych obaloch je podmienené schválením zodpovedného zamestnanca Prevádzky, a to len za dodržania legislatívnych požiadaviek a požiadaviek KBÚ. Takéto nádoby musia byť navyše označené na viditeľnom mieste názvom skladovanej CHLaZ a piktogramami nebezpečnosti v zmysle KBÚ.
- ☐ **Prísny zákaz skladovať CHLaZ v potravinových obaloch!**
- ☐ Udržiavať etiketu (názov, dátum spotreby, označenie nebezpečnosti) na obale v čitateľnom stave.
- ☐ CHLaZ skladujte v zmysle tabuľky kompatibility na miestach na to určených.
- ☐ Nevylievajte CHLaZ do kanalizácie (umývadla, atď.).

- ☐ Každá nádoba s CHLaZ musí mať retenčnú (záchytnú) vaňu s objemom 10% objemu skladovanej CHLaZ.
- ☐ Zákaz jesť, piť a fajčiť pri manipulácii s CHLaZ.

PRÁCA S RUČNÝM NÁRADÍM

- ☐ Použiť nepoškodené náradie, používať ho v súlade s návodom na použitie.
- ☐ Pred začiatkom práce skontrolovať, či ručné náradie zodpovedá bezpečnostným požiadavkám.
- ☐ Ručné náradie musí byť vybavené riadnou rukoväťou, násadou a pod., tieto musia byť opracované a nesmie prísť k ich samovoľnému uvoľneniu.
- ☐ Úderné plochy kladív, sekáčov, priebojníkov, klinov a podobne nesmú mať trhliny; toto náradie musí byť vyrobené z netrieštivej ocele.
- ☐ Maticové kľúče je možné používať len v ich bezchybnom stave; pri uvoľňovaní skrutiek sa nesmie kľúč predlžovať pákami, nie sú dovolené údery kladivom na kľúč.
- ☐ Matice a skrutky sa musia povoľovať a utahovať vždy len k sebe.
- ☐ Pri rezaní materiálu sa nesmie používať pílový list alebo kotúč s vylámanými zubami.
- ☐ Pri práci vo výškach sa zakazuje zavesovať pracovné náradie na časti odevu, ak nie je na to upravený, alebo ak pracovník nepoužije vhodný výstroj (pás s úpinkami a pod.).

PRÁCA S RUČNÝM ELEKTRICKÝM NÁRADÍM

- ☐ Dôsledne skontrolovať pracovisko z hľadiska BOZP a OPP.
- ☐ Pracovať s revidovaným náradím (doklad o revízii mať na pracovisku), bezpečný stav náradia si pred použitím vždy skontrolovať.
- ☐ Použité náradie sa smie používať iba v súlade s návodom na použitie.
- ☐ Je zakázané pracovať s poškodeným náradím!
- ☐ Opravy môžu vykonávať iba na to odborne spôsobilé osoby v rozsahu pokynov výrobcu alebo normy.
- ☐ Prívodné káble el. prúdu ukladať a viesť na miestach vylučujúcich ich poškodenie alebo poškodenie izolácie.
- ☐ Náradie sa nesmie odkladať alebo prenášať za pohybu nástroja.
- ☐ Spúšťače a zastavovacie ovládače sa musia dať ľahko a rýchlo ovládať a nesmú umožňovať náhodné spustenie náradia, alebo zaseknutie príslušného ovládača.
- ☐ Pri odchode z pracoviska odpojiť všetky el. zariadenia od prívodu el. energie.
- ☐ Časti náradia slúžiace na uchopenie a držanie musia byť tvarované tak, aby u zamestnanca nedochádzalo k nadmernej únave rúk a pri el. náradí s emitáciou vibrácií bolo zabezpečené ich tlmenie.
- ☐ Rezanie, brúsenie je zakázané vykonávať v oblečení s krátkym rukávom!
- ☐ Uhlová brúska musí mať inštalovanú pomocnú rukoväť (ak je ňou vybavená) a kryt kotúča.
- ☐ Prísny zákaz inštalovania brúsnych kotúčov iných rozmerov, než na aké je uhlová brúska konštruovaná!
- ☐ El. náradie musí byť istené prúdovým chráničom.

PRÁCE NA ROZVODOCH MÉDIÍ (VODA, PLYN ...)

- ☐ Práce vykonávať iba so súhlasom zodpovednej osoby Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Práce podliehajú špecifickým pravidlám platným pre jednotlivé Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Pri práci na tlakových rozvodoch ich treba zabezpečiť zatvorením príslušných ventilov, prípadne zabezpečiť bezpečné odtlakovanie sústav.
- ☐ **Mať vždy na pamäti, že uzatvorený ventil nemusí vždy na 100% tesniť.**

PRÁCA S BREMENAMI

- ☐ Pred začiatkom práce je zamestnanec povinný zhodnotiť postup, spôsob manipulácie, voľbu vhodných pracovných prostriedkov, stav a vlastnosti pracovného a manipulačného priestoru.
- ☐ Vždy keď je to možné, použiť pomocné manipulačné prostriedky, ktoré je potrebné uprednostniť pred ručnou manipuláciou.
- ☐ Pri práci s bremenami dodržiavať ergonomické princípy a zásady manipulácie s bremenami.
- ☐ Zamestnanci musia byť oboznámení so zásadami bezpečnej práce pri manipulácii s bremenami.
- ☐ Na pracovisku je potrebné dodržiavať čistotu (podlahy v nešmykľavom stave).
- ☐ Zamestnanec môže prenášať len bremená, ktoré je schopný kedykoľvek v daných podmienkach ovládať a ktoré neohrozia jeho ani iné osoby.

- ☐ Pred začiatkom vykonávania nakladacích a vykladacích prác sa určí spôsob dohodnutej signalizácie medzi zamestnancom, ktorý podáva signály a obsluhou manipulačného zariadenia.
- ☐ Materiál a predmety sa musí ukladať na vhodnom mieste tak, aby sa nezrútili, neprevrátili a aby sa mohli bezpečne odobrať a budú zabezpečené pomôckami, ktoré vylučujú zosunutie.
- ☐ V prípade, že bremeno má ostré hrany a časti je povinnosť použiť protiporézne rukavice.

MOŽNÝ VÝSKYT OXIDU UHOĽNATÉHO V PRIESTOROCH PREVÁDZKY

- ☐ Vstupovať do špecifických priestorov prevádzky, kde sa môže vyskytovať oxid uhoľnatý so súhlasom zodpovednej osoby Prevádzky spoločnosti (napr. plynová kotolňa a pod.)
- ☐ Zabezpečiť, aby počas práce v týchto priestoroch, v prípade, že je v prevádzke aspoň jedno spaľovacie zariadenie, bola atmosféra kontrolovaná na prítomnosť oxidu uhoľnatého buď inštalovanými detektormi, prenosnými stacionárnymi detektormi umiestnenými v blízkosti miesta práce alebo prostredníctvom osobných detektorov.
- ☐ Pri zistení výskytu oxidu uhoľnatého opustiť priestor kotolne a zistenie oxidu uhoľnatého nahlásiť kontaktnej osobe Prevádzky spoločnosti.

PRÁCA OSAMOTE

- ☐ Práce osamote sú zakázané. Ak to nie je možné, dodávateľ je povinný zaistiť spôsob akým bude kontrolovať osobu vykonávajúcu prácu.

HORÚCE PRÁCE

- ☐ horúce práce sú všetky činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, patria sem zváranie, rezanie plameňom, spájkovanie, brúsenie, tavenie, nahrievanie a pod. Tieto činnosti zahŕňajú otvorený oheň, iskry alebo vysoké teploty a vyžadujú osobitné protipožiarne opatrenia.
- ☐ Všetky zváracie práce vykonávať len s platným povolením na práce so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru (napr. povolenie na práce s otvoreným ohňom, na zváranie, na horúce práce a pod.) vydaným Prevádzkou spoločnosti a s určením podmienok na bezpečný výkon činností.
- ☐ Zvárať v krátkych rukávoch a v reflexnej veste je zakázané!
- ☐ Zváracie zariadenie nesmie byť zapojené bez dozoru.
- ☐ Zabezpečiť, aby bola v blízkosti pracoviska vlastná protipožiarna asistenčná hliadka vybavená pre prvotný protipožiarny zásah akcieschopným hasiacim prístrojom dodávateľa.
- ☐ Dodávateľ si musí zabezpečiť počas prác vlastný akcieschopný hasiaci prístroj.
- ☐ Pred vykonaním prác v okruhu 10 m odstrániť všetky horľavé alebo výbušné látky.
- ☐ Horľaviny, ktoré nemôžu byť odstránené (vrátane podlahových krytín, stien), musia byť prekryté alebo chránené protipožiarnymi plachtami.
- ☐ Po ukončení prác, kde boli vykonané horúce práce, zabezpečiť kontrolu pracovného priestoru po nevyhnutný čas, počas ktorého hrozí nebezpečenstvo vzniku požiaru.
- ☐ Pri zváraní vo výškach musí mať zvárač zabezpečenú stabilnú a bezpečnú polohu, zváracie hadice alebo vodiče musia byť uchytené o pevný predmet a musí byť zabezpečené miesto pod zváračom.
- ☐ Vedenie zväračských hadíc alebo vodičov musí vylúčiť priehyby, možnosti poškodenia v mieste pripevnenia, poškodenia žeravým rozstrekom, alebo iné poškodenie.
- ☐ Zvárač nesmie mať pri zváraní, alebo rezaní hadice prehodené cez rameno, alebo omotané okolo seba.
- ☐ Nedopalky elektród pri zváraní elektrickým oblúkom musia zvárači ukladať do nehorľavých škatúl.
- ☐ Pri zváraní elektrickým oblúkom nie je prípustné používať improvizované príklady el. prúdu.
- ☐ Zvárať elektrickým oblúkom na nechránených pracoviskách za dažďa, hustej hmly, sneženia alebo silného vetra je zakázané.
- ☐ Zváranie v uzavretých priestoroch bez dostatočnej výmeny vzduchu alebo nainštalovaného núteného odvetrania je zakázané.
- ☐ Fľaše s plynmi na zváranie plameňom musia byť zabezpečené proti prevrhnutiu a musia byť označené. Po ukončení prác fľaše dodávateľa nesmú zostať v priestoroch Prevádzky spoločnosti.
- ☐ Pred zváraním el. prúdom preveriť či sú riadne dotiahnuté a očistené skrutky, spojky a držiačky elektród, zváracích pištolí a pod.
- ☐ Pred zváraním el. prúdom preveriť či je zvárací predmet pripojený, aby pri zváraní neprechádzali prúdy inými predmetmi, aby nedošlo k požiaru, popáleniu, alebo úrazu elektrickým prúdom.
- ☐ Na pracovisku môžu byť umiestnené najviac 2 fľaše, zakazuje sa masť ventily na fľašiach a ich príslušenstvo.
- ☐ Prázdne fľaše musia byť označené bielou kriedou „prázdna“.
- ☐ Začiatok a koniec zvárania nahlásiť kontaktnej osobe Prevádzky spoločnosti.

- ☐ Zákaz používať zväraciu súpravu bez POISTIEK proti spätnému šľahnutiu plameňa!
- ☐ Všetky dvere musia byť zatvorené, otvory a prestupy v podlahe a v stenách musia byť zakryté.
- ☐ Podlahy, sudy, nádrže alebo iné nádoby pri prácach s nebezpečenstvom požiaru a výbuchu musia byť vyčistené.
- ☐ Stabilné hasiace zariadenia v priebehu prác s nebezpečenstvom požiaru a výbuchu nesmú byť vypínané alebo odstavené, ak odstavenie nebolo schválené zodpovednou osobou Prevádzky spoločnosti.

PRÁCE VO VÝŠKE

- ☐ Pri práci vo výške > 1,5 m a nad voľnou hĺbkou sa musia osoby chrániť proti pádu kolektívnym zabezpečením (dvojtyčové zábradlie vysoké 1 m so zarážkou na podlahe), osobné ochranné pracovné prostriedky proti pádu alebo na obmedzenie pohybu, resp. pracovného dosahu.
- ☐ Zákaz prác nad sebou!
- ☐ Práce vykonávať len osobami s odbornou a zdravotnou spôsobilosťou.
- ☐ Je zakázané vykonávať práce vo výškach osamote. Prácu vykonávať minimálne vo dvojici.
- ☐ Práce vo výškach sa môžu vykonávať len vtedy, ak poveternostné podmienky neohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov.
- ☐ Pri práci vo výškach použiť prilbu s remienkom a pri prácach na pracoviskách bez kolektívnej ochrany použiť prostriedky osobného zabezpečenia (bezpečnostné čiapky sú zakázané).
- ☐ Pred každou prácou skontrolovať všetky prostriedky tvoriace osobný systém zachytenia pádu osobou, ktorá ho použije. V prípade zistenia akéhokoľvek nedostatku musí byť poškodený prvok okamžite vyradený z používania!
- ☐ Pred použitím osobného zabezpečenia musia byť osoby oboznámené s dôvodmi jeho použitia a s obmedzeniami v jeho používaní.
- ☐ Pri presune na iné miesto upevnenia (ukotvenia) musí byť osoba stále zaistená (druhým lanom).
- ☐ Všetky OOPP na práce vo výškach musia byť preukázateľne kontrolované 1x12 mesiacov oprávnenou organizáciou.
- ☐ Používať rebríky a plošiny iba v bezchybnom stave a dodržiavať pokyny výrobcu pri ich používaní.
- ☐ Priestory, nad ktorými sa pracuje, sa musia bezpečne zaistiť (zábrany a výstražné značenie).
- ☐ K uzavretiu priestoru, kde hrozí riziko pádu alebo úrazu padajúcim predmetom, musí byť používané ohrazenie v kombinácii s výstražným značením. To musí byť dobre viditeľné a pevne pripevnené tak, aby nemohlo prísť k jeho premiestneniu.
- ☐ Pri vysokých objektoch (veže, továrenské komíny, stožiare a pod.) sa ochranné pásmo vymedzuje po celom obvode.
- ☐ Fyzické zaistenie všetkých dier, prestupov a otvorov < 0,25 m - pomocou zábran, zábradlia atď. Práca vo výške a nad voľnou hĺbkou sa musí prerušiť pri búrke, silnom daždi, snežení, tvorení námrazy, vetre s rýchlosťou od 8 m.s⁻¹ (5. Bf stupeň), ak ide o práce vykonávané na zavesených konštrukciách, na rebríkoch, ak sú chodidlá vo výške viac ako 5 m a pri použití osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu, vetre s rýchlosťou od 10,8 m.s⁻¹ (6. a vyšší Bf stupeň), viditeľnosti menej ako 30 m, teplote prostredia menej ako -10°C alebo viac ako +43°C.
- ☐ Fyzické zaistenie všetkých dier, prestupov a otvorov, cez ktoré by mohol človek prepadnúť - pomocou zábran, zábradlia atď.

Práce na streche

- ☐ Práca na streche, ktorá nie je pevná a stabilná je zakázaná.
- ☐ Zabezpečenie proti pádu zo strechy nielen po obvode ale aj do svetlíkov, technologických a iných otvorov musí byť riešené použitím ochrannej prípadne záchytnéj konštrukcie alebo osobného zabezpečenia proti pádu.
- ☐ Zabezpečenie proti sklznutiu musí byť splnené použitím rebríkov upevnených v miestach práce a v potrebných komunikáciách, prípadne použitím ochrannej alebo záchytnéj konštrukcie alebo osobného zabezpečenia proti pádu.
- ☐ Pri použití rebríkov ako zabezpečenia proti sklznutiu sa musí použiť aj osobné zabezpečenie proti pádu.
- ☐ Zabezpečenie proti prepadnutiu sa musí vykonať na všetkých strešných plášťoch, kde pôdorysná vzdialenosť medzi latami alebo inými nosnými prvkami strešnej konštrukcie je väčšia ako 0,25 m s nie je zaručené, že jednotlivé strešné prvky sú preukázateľne bezpečné proti prelomeniu zaťažením osobami.
- ☐ Pri nebezpečenstve pádu predmetov zo strechy je potrebné zreteľne označiť a ohraďiť ohrozenú plochu pod miestom práce na streche.
- ☐ Pri práci na streche použiť okrem osobného zabezpečenia aj bezpečnostnú prilbu s remienkom.
- ☐ V prípade prác vo vzdialenosti menej ako 1,5 m od nechráneného okraja priestoru, kde hrozí pád z výšky, musí byť vypracovaný špecifický pracovný postup prác s uvedením bezpečnostných opatrení na výkon činnosti. Inak je pohyb osôb v tomto priestore je zakázaný.

Používanie rebríkov

- ☐ Rebrík musí byť pred použitím skontrolovaný, pričom poškodené rebríky musia byť vyradené z používania.

- ☐ Na rebrík vystupovať s očistenou podrážkou.
- ☐ Počas práce na rebríku udržiavať tri body kontaktu s rebríkom (2 nohy a 1 ruka alebo 2 ruky a 1 noha).
- ☐ Pri výstupe alebo zostupe byť vždy čelom k rebríku.
- ☐ Je zakázané, aby v rovnakú dobu na jednom rebríku pracovalo viac osôb.
- ☐ Pri práci na elektrických inštaláciách pod napätím sa nesmú používať kovové alebo kovom vystužené rebríky.
- ☐ Dlhodobý výkon práce vo výške len s rebríkom s plošinou. Z jednoduchého rebríka možno vykonávať činnosti ako je vizuálna kontrola, manipulácia s ovládacími prvkami zariadení a inštalácie, krátkodobý úkon jednoduchým ručným náradím (napr. skrutkovač, kliešte a pod.)
- ☐ Rebrík používaný na pracovisku musí byť umiestnený na pevnom, čistom a stabilnom povrchu a postavený tak, aby sa zabránilo zošmyknutiu alebo posunutiu rebríka, bočnému vychýleniu alebo rozovretiu.
- ☐ Rebrík musí presahovať **najmenej 1,1 m** nad bodom výstupu na pracovnú plošinu. To neplatí, ak je v blízkosti výstupu pevné zábradlie, ktorého je možné sa pri výstupe držať.
- ☐ Rebríky musia byť **raz za 12 mesiacov** preukázateľne skontrolované.
- ☐ Pracovisko musí byť ohradené tak, aby bolo vylúčené ohrozenie osôb pohybujúcich sa okolo pracoviska, ako aj ohrozenie nárazu do rebríka, na ktorom sa pracuje.
- ☐ Dvojité rebríky, alebo ich jednotlivé diely sa nesmú používať namiesto rebríkov jednoduchých.
- ☐ Pri práci na rebríku s chodidlami vo výške **> 5 m**, používať osobné ochranné zabezpečenie proti pádu.
- ☐ **Zákaz používať DREVENÉ, reťazové, lanové rebríky!**

Práce na lešení

- ☐ Práce vykonávať len osobami s odbornou a zdravotnou spôsobilosťou.
- ☐ Lešenie musí byť zhotovené z takých materiálov, dimenzované a postavené tak, aby bolo dostatočne stabilné a bezpečne znieslo predpokladané zaťaženie a namáhanie.
- ☐ Lešenie musí mať zabezpečenú priestorovú tuhosť a stabilitu, najmä jeho vystužením, kotvením a vzopretím.
- ☐ Všetky konštrukcie na práce vo výškach sa môžu odovzdať do užívania len po ich úplnom ukončení a vybavení. Odovzdanie do užívania musí mať písomnú formu umiestnenú na konštrukcii lešenia pred vstupom na lešenie napr.: Scaffoldtag
- ☐ Dôraz klásť na urovanie a spevnenie podkladu pod lešením. Dbať na to, aby lešenie stálo na rovnom a dostatočne nosnom podklade.
- ☐ Montáž lešenia je nutné vykonávať s min. 2 osobami. Plošina lešenia musí byť pokrytá dlážkou po celej ploche.
- ☐ Vykonať preukázateľnú kontrolu lešenia (písomný záznam o kontrole lešenia) pred každým použitím. Poškodené lešenie je zakázané používať!
- ☐ Lešenie kontrolovať aspoň jedenkrát za týždeň a tiež po výrazne nepriaznivom počasi (ak je to vonkajšie lešenie) alebo po podstatných zmenách.
- ☐ Zábradlie lešenia musí mať hornú tyč vo výške 1000 až 1100 mm nad pracovnou plochou a stredovú tyč vo výške 500 až 550 mm a zarážku (okopovú lištu) po obvode vysokú aspoň 150 mm.
- ☐ Kolesá pojazdného lešenia musia byť pogumované, ale nie nafukovacie a musia byť zaistené aretáciou alebo klinom proti posunu.
- ☐ Lešenie sa nesmie presúvať, ak sa na plošine nachádza materiál alebo osoba.
- ☐ Konštrukcia lešenia nesmie byť pokrivená ani inak zdeformovaná.
- ☐ Je prísne zakázané vyliezať na lešenie po konštrukcii a vykláňať sa!
- ☐ Pracovisko musí byť zabezpečené proti pohybu neoprávnených osôb.
- ☐ Udržujte poriadok a čistotu na pracovisku a v jeho okolí.

PRÁCE V PROSTREDÍ S NEBEZPEČENSTVOM VÝBUCHU

- ☐ Zákaz fajčiť používať jednoduché náradie z iskrivého materiálu a elektrické pracovné prostriedky, ktoré nespĺňajú požiadavky ATEX rešpektovať výstražné značenie EX.
- ☐ Pred prácou odstaviť prívod výbušného média a následne vyvetrať daný priestor a pred výkonom práce overiť bezpečný stav atmosféry.
- ☐ Používať antistatický odev a obuv, ktorých materiály nespôsobujú elektrostatické výboje schopné iniciovať výbušnú atmosféru.
- ☐ V prípadoch, keď sa v priestore na vykonanie prác s nebezpečenstvom výbuchu predpokladá vznik nebezpečnej atmosféry, vykonať jej kontrolu meraním po jej prerušení, resp. po prestávke.
- ☐ Výbušná atmosféra musí byť vylúčená; ak to nie je možné zabezpečiť, musí byť práca s nebezpečenstvom požiaru a výbuchu zakázaná!

PRÁCA SO ZDVÍHACÍMI ZARIADENIAMÍ, MANIPULAČNOU TECHNIKOU A VIAZACÍMI PROSTRIEDKAMI

- ☐ Akúkoľvek prácu so zdvíhacími zariadeniami, manipulačnou technikou a viazacími prostriedkami môžu vykonávať iba odborne a zdravotne spôsobilé osoby.
- ☐ Prísny zákaz práce a vstupu pod zavesené bremeno.
- ☐ Prísny zákaz vytrhávať bremeno zo zeme, ak je primrznuté k podkladovému materiálu, vytrhávať bremeno zošikma a pod.

Motorové vozíky a mobilné pracovné plošiny

- ☐ Obsluha je povinná vykonávať preukázateľné kontroly pred každým použitím (písomný záznam o výkone kontroly v prevádzkovom denníku) a udržiavať ich v dobrom technickom stave.
- ☐ Spôsob práce musí zodpovedať pokynom v návode na používanie a pokynom na pracovisku.
- ☐ So zdvihnutým alebo vysunutým ramenom plošiny a zdvihnutými vidlicami motorového vozíka je zakázané jazdiť.
- ☐ Pri jazde dodržiavať dopravné, a bezpečnostné značenie a max. dovolenú rýchlosť.
- ☐ Rozbiehanie a zastavovanie musí byť plynulé, zatačanie musí byť bezpečné (v závislosti na druhu a stave vozíka, vozovky a nákladu).
- ☐ Pri jazde musí mať vodič voľný výhľad na jazdnú dráhu. Dodržiavať nosnosť motorového vozíka a plošiny - poznať ich aktuálne pracovné zaťaženie.
- ☐ Pri používaní za zníženej viditeľnosti musia byť motorové vozíky a plošiny vybavené osvetlením a odrazovými svetlami, v prípade, že konštrukčne takýto pracovný prostriedok nie je vybavený, je potrebné prijať pred začiatkom pohybu osobitné opatrenia, napr. musí byť zabezpečená ich viditeľnosť dopravným vozidlom.
- ☐ Pri každom opustení motorového vozíka alebo plošiny sa musí vypnúť motor, zabrzdiť a zaistiť proti neoprávnenému použitiu.
- ☐ Pri odstavení motorového vozíka alebo plošiny musí byť zdvíhacia časť spustená.
- ☐ Prepravovať osoby na vidliciach motorového vozíka je prísne zakázané!
- ☐ Na časti plošiny je zakázané umiestňovať alebo pripieňovať prevísajúcu záťaž, rebríky alebo lešenie.
- ☐ Vysokozdvížne plošiny sa môžu používať iba za prítomnosti dvoch osôb: osoba obsluhujúca pracovnú plošinu a navádzač; osoba používateľa nenahrádza funkciu navádzača.
- ☐ Pri práci s plošinou musí obsluha používať vždy bezpečnostný postroj s príslušným bezpečnostným lanom, prilbu s remienkom (nie bezpečnostnú čiapku), bezpečnostnú obuv a reflexnú vestu.

Práce so žeriavmi

- ☐ Všetci zamestnanci, ktorí pôsobia počas prevádzky ako signalisti, musia byť určení a zaškolení.
- ☐ Používať iba zariadenia s platnými revíziami.
- ☐ Je zakázané zaťažovať žeriavy alebo kladkostroje nad ich menovitú nosnosť.
- ☐ Pred každým použitím žeriavu a kladkostroja vykonať kontrolu.
- ☐ Menovitá nosnosť žeriavov a kladkostrojov musí byť zreteľne vyznačená.
- ☐ Obsluha sa nesmie zaoberať žiadnou činnosťou, ktorá by odvádzala pozornosť.
- ☐ Obsluha nesmie zdvíhať alebo spúšťať bremeno, sa v dosahu bremena zväčšeného o 2 m nachádzajú osoby a taktiež nesmie presúvať bremená nad hlavami osôb alebo kabínami dopravných prostriedkov a strojov.
- ☐ Pod zavesenými bremenami nesmie nikto chodiť alebo pracovať. Pre zabránenie prístupu na plochu pod žeriavmi/kladkostrojmi so zavesenými bremenami musí byť inštalované bezpečnostné označenie alebo zábrany.
- ☐ Pri pohybe kladkostroja musí obsluha zabrániť hojdaniu nákladu alebo háku.
- ☐ Na háku alebo na bremene nesmie byť prepravovaná žiadna osoba.
- ☐ Pri obsluhu žeriavu zhora musí žeriavnik zaistiť, aby žeriav nešlo ovládať ovládačom zo zeme, a to odstránením ovládača alebo obmedzením jeho použitia.
- ☐ Pred zdvihnutím bremena musí byť dotknutý priestor vymedzený zábranami, kužeľmi a pod.
- ☐ Zavesené bremená nesmú byť ponechané bez dohľadu.
- ☐ Ovládacie prvky musia byť zaistené tak, aby sa zabránilo ich aktivácii neoprávnenými osobami.

VÝKOPOVÉ PRÁCE

- ☐ Pred začatím zemných prác sa okolie výkopu musí zabezpečiť **pevnými zábranami**.
- ☐ Výkopy zasahujúce do verejných komunikácií musia byť vybavené výstražnou dopravnou značkou, v noci a pri zníženej viditeľnosti musia byť označené výstražným svetlom na začiatku a konci výkopu.
- ☐ V prípade práce v noci sa musí inštalovať potrebné osvetlenie.

- ☐ **Za vyhovujúcu pevnú zábranu sa považuje minimálne dvojtyčové zábradlie vysoké 1 m.**
- ☐ Výkop musí mať zaistený bezpečný zostup (výstup) a musí mať svetlú šírku najmenej 0,8 m.
- ☐ Vyťažený materiál sa nesmie ukladať menej ako **1 m** od hrany výkopu. Okraje výkopu sa nesmú zaťažovať do vzdialenosti **1 m** od hrany výkopu.
- ☐ Spôsob zabezpečenia stability stien výkopov musí byť uvedený v projektovej dokumentácii stavby, ktorá obsahuje najmä druh paženia, parametrické údaje paženia a spôsob jeho realizácie.
- ☐ Neskladovať materiál v blízkosti pracoviska, s výnimkou materiálu na okamžité použitie.
- ☐ Výkopové práce na odľahlých pracoviskách od hĺbky 1,3 m nesmie vykonávať osoba **osamotene**. Druhá osoba musí byť v blízkosti práce, avšak v bezpečnom priestore.
- ☐ Je zakázané zdržiavať sa v nebezpečnom dosahu stroja, doprave materiálu (vzdialenosť najväčšieho dosahu stroja rozšírená o 2 m).
- ☐ Ak obsluha stroja nemá dostatočný výhľad na všetky miesta ohrozeného priestoru, nesmie pokračovať v práci.
- ☐ Pri zistení nebezpečných predmetov, munície; a výbušnín sa musia práce zastaviť.
- ☐ Zvislé steny ručne kopaných výkopov sa musia zabezpečiť proti zavaleniu od hĺbky väčšej ako **1,3 m** v zastavanom území a 1,5 m v nezastavanom území.
- ☐ Zaistenie priechodov
 - obojstranným dvojtyčovým zábradlím vysokým 1 m
 - verejné priestranstvá - dvojtyčové zábradlie vysoké 1 m a okopová zarážka vysoká aspoň 0,15 m
 - výkopy hlbšie ako 0,5 m - priechody široké najmenej 0,75 m
 - verejné priestranstvá - priechody široké najmenej 1,5 m
- ☐ Každý výkop musí byť dostatočne vetraný, aby sa udržala dostatočná koncentrácia kyslíka a vylúčil sa vznik nebezpečnej atmosféry.
- ☐ Povinnosť preukázateľnej kontroly výkopu (písomný záznam o kontrole výkopu):
 - aspoň raz denne počas výkonu prác a na začiatku každej pracovnej zmeny,
 - po každej udalosti, ktorá by mohla vyvolať nestabilitu výkopu alebo paženia,
 - po každom páde zeminy, horniny alebo iného materiálu,
 - aspoň raz za 7 dní v prípade dlhodobého prerušenia prác,
 - po každej významnej zmene počasia (mráz, odmäk, veľký dážď).

SKLADOVANIE

- ☐ Pri práci dodržiavať skladové poriadky.
- ☐ Rešpektovať všetky bezpečnostné značenia.
- ☐ Dodržiavať predpísanú nosnosť regálov.
- ☐ Vyliezať na regál je zakázané.
- ☐ Skladovaný materiál musí byť uložený tak, aby nemohol spôsobiť ohrozenie zamestnancov svojím, prevrátením a pod.

KANCELÁRSKE PRÁCE

- ☐ Používať len vyhovujúci kancelársky materiál.
- ☐ Zákaz zásahu do elektrických zariadení bez odbornej spôsobilosti a poverenia.
- ☐ Udržiavať poriadok a čistotu pracoviska.
- ☐ Všetky zariadenia obsluhovať v súlade s návodom výrobcu.

MANIPULÁCIA S DREVNOU ŠTIEPKOU A PILINOU

- ☐ Všetky zariadenia obsluhovať v súlade s návodom výrobcu.
- ☐ Pracovať v dostatočnej vzdialenosti od dopravného pásu.
- ☐ Nepožívať voľné pracovný odev, odstrániť visiace predmety, ktoré by mohli byť zachytené a dlhé vlasy zviazať do vrkoča (copu).
- ☐ Udržiavať poriadok a čistotu pracoviska.
- ☐ Používať pri zvýšenej prašnosti vhodný respirátor.

RUČNÉ NAHADZOVANIE BIOMASY K DOPRAVNÉMU PÁSU

- ☐ Bezpečne naložiť a zabezpečiť biomasu proti vypadnutiu z nákladného auta.

- ☐ Obsluhu automobilu môže vykonávať len odborne a zdravotne spôsobilá osoba.
- ☐ Nákladný automobil musí byť spôsobilý na jazdu po verejnej komunikácii.
- ☐ Pred každou prepravou skontrolovať stav nákladného automobilu.

PREPRAVA BIOMASY NÁKLADNÝM AUTOM

- ☐ Pred každým použitím nakladacieho zariadenia vizuálne skontrolovať jeho stav (mechanické, hydraulické, elektrické časti...) a funkčnosť manipulácie s prázdny nakladacím zariadením.
- ☐ Zdržať sa v bezpečnej vzdialenosti od nakladacieho mechanizmu (aspoň 2 m od maximálneho dosahu mechanizmu).
- ☐ Pri každom opustení vozidla/stroja je povinnosť vypnutia motora a zabrzdzenia vozidla/stroja.
- ☐ Pri zastavení v sklone/kopci zaistiť vozidlo/stroj klinom.
- ☐ Vodiči vozidiel musia pred otáčaním alebo cúvaním dávať znamenia, spomaliť a skontrolovať okolie.
- ☐ Maximálna povolená rýchlosť v areáloch a priestoroch Veolie je 20 km/h.

NAKLADANIE A VYKLADANIE BIOMASY NAKLADACÍM MECHANIZMOM

- ☐ Pri každom nakladaní biomasy nakladacím mechanizmom preveriť, či sa v nebezpečnej vzdialenosti od mechanizmu (< 2 m od maximálneho dosahu mechanizmu) nenachádza osoba.
- ☐ Pri každom opustení vozidla/stroja je povinnosť vypnutia motora a zabrzdzenia vozidla/stroja.
- ☐ Pri zastavení v sklone/kopci zaistiť vozidlo/stroj klinom.
- ☐ Vodiči vozidiel musia pred otáčaním alebo cúvaním dávať znamenia, spomaliť a skontrolovať okolie.
- ☐ Maximálna povolená rýchlosť v areáloch a priestoroch Veolie je 20 km/h.

MANIPULÁCIA S NÁDOBOU NA POPOL Z KÚRENISKA

- ☐ Pri práci s bremenami dodržiavať ergonomické princípy a zásady manipulácie s bremenami.

SKLADOVANIE BIOMASY

- ☐ Dodržiavať zásad skladovania biomasy (STN).

PREMIESTŇOVANIE DOPRAVNÉHO PÁSU

- ☐ Dodržiavať zásady ručnej manipulácie s bremenami.
- ☐ Zariadenie zabezpečiť počas opráv a servisných prác proti samovoľnému spusteniu.

POUŽÍVANIE REŤAZOVEJ PÍLY

- ☐ S reťazovou pilou môže pracovať iba odborne a zdravotne spôsobilá osoba s príslušným preukazom na mieste vykonávaných prác.
- ☐ Reťazová píla musí byť vybavená krytom pohybujúcich sa častí reťazovej pily, tlmičmi vibrujúcich častí, a zachytávačom roztrhutej reťaze, automatickým vypínaním chodu reťaze pri voľnobežnom chode motora na motorovej pile so spaľovacím motorom, bezpečnostnou brzdou reťaze, poistkou plynu a tlmičom výfuku na motorovej pile so spaľovacím motorom.
- ☐ Pred začiatkom práce si skontrolovať a overiť všetky bezpečnostné časti reťazovej pily.
- ☐ Zákaz pracovať s poškodenou pilou.
- ☐ Pri štartovaní položiť reťazovú pílu na vhodné a bezpečné miesto, pevne ju držať, pričom sa reťaz nesmie dotýkať žiadneho predmetu.
- ☐ Pri prenášaní reťazovej pily na vzdialenosť väčšiu ako 20 metrov zastaviť chod motora a nasadiť ochranný kryt.
- ☐ Pri manipulácii s pohonnými hmotami dodržiavať predpisy a pokyny pre horľavé kvapaliny a nebezpečné CHLaZ.
- ☐ Prívodný kábel pri reťazovej pile poháňanej el. prúdom nesmie byť nijako poškodený a musí byť chránený proti poškodeniu.

PRÁCA V GARÁŽI A NA PARKOVISKU

- ☐ Pred prácou si obliecť reflexnú vestu.
- ☐ Odklon dopravy a okoloidúcich osôb vykonať pomocou bezpečnostných zábran s reflexnými prvkami.
- ☐ Pri zníženej viditeľnosti použiť výstražné osvetlenie.
- ☐ Zábrany umiestniť tak, aby nemohlo dôjsť ku kolízii medzi okolím a pracujúcimi osobami.
- ☐ Ak sa vykonávajú práce tesne za zákrutou, umiestniť zábranu pred zákrutu.

- V prípade výkonu prác na verejných komunikáciách pre motorové vozidlá doplniť zábrany dopravným značením.

VSTUP DO ŠÁCHT A UZAVRETÝCH PRIESTOROV

- Práca v uzatvorených priestoroch podlieha schváleniu alebo vydaniu povolenia v závislosti od požiadaviek Prevádzky spoločnosti a stupňa nebezpečenstva. Pred vstupom do uzavretého priestoru kategórie 3 a 4 musí byť vystavené **Povolenie na vstup do uzavretého priestoru**.
- Prácu vykonávať vo dvojici a mať k dispozícii jeden funkčný mobilný telefón, pričom jeden zamestnanec (dozor pred vstupom) vždy dohliada na práce pred vstupom do uzavretého priestoru počas celej doby výkonu prác.
- Monitorovanie kvality ovzdušia pred výkonom práce v uzavretých priestoroch musí byť vykonávané z priestoru pred vstupom do uzavretého priestoru.
- Vstup do uzavretých priestorov zabezpečiť pevnou, na ktorú sa osadí bezpečnostné označenie na zabezpečenie priestoru proti neoprávnenému vstupu.
- Pred každou prácou dohodnúť spôsob komunikácie medzi osobami.
- Pred prácou vyvetrať priestor.
- Zákaz vstupovať do nebezpečnej šachty (zatopená šachta, únik plynu, uhynuté zvieratá...)
- Osoba nad šachtou zaisťuje bezpečnosť v okolí šachty a neustále kontroluje kolegu v šachte.
- Po ukončení práce zanechať pracovisko bezpečné pre okolie.
- Pri zváraní v uzavretých priestoroch zabezpečiť prívod čerstvého vzduchu, odvod zvaračských dymov a plynov, zabezpečiť meranie množstva kyslíka.
- Nádrže horľavých kvapalín a plynov je nutné prefúknuť parou alebo inertným plynom a oplachovať vodou až do preplnenia nádrže. Následne premerať bezpečnosť atmosféry.
- Nádrž po kyslých alebo zásaditých výrobkoch je nutné najprv neutralizovať a potom prepláchnuť vodou.
- Kotly alebo iné výhrevné telesá do ktorých je potrebné vstupovať je nutné pred výkonom práce najprv nechať vychladnúť.
- Všetky osoby vstupujúce do uzavretého priestoru musia používať osobný viacplynový detektor.
- Zaisťovať prirodzené alebo nútené vetranie po celý čas prítomnosti osôb v uzavretom priestore.
- V prípade ak sa uzavretý priestor nachádza na cestnej komunikácii zabezpečiť bezpečnosť pracovníkov pomocou služobného automobilu a dopravného výstražného značenia a signalizácie.

PRÁCA NA KOGENERAČNEJ JEDNOTKE (KGJ)

- Pri práci v kryte KGJ používať ochranu sluchu.
- Pred začiatkom blokovania KGJ skontrolovať okolie aj kryt KGJ.
- Odstavenie a blokovanie KGJ nahlásiť na dispečing.
- Po dochladení a odstavení KGJ zabezpečiť blokovanie KGJ otočením kľúča do polohy ZAPNUT a vytiahnuť kľúč z príslušného blokovacieho zariadenia a zobrať si ho so sebou!
- Kľúče od blokovacieho zariadenia nikdy nevynášať z kotolne.
- Na ovládací panel zavesiť bezpečnostné označenie s nápisom "Nezapínať, na zariadení sa pracuje".
- Po ukončení prác nahlásiť opätovné spustenie KGJ na dispečing! Pred spustením skontrolovať KGJ.
- Presvedčiť sa, že pred kotolňou nie sú osoby, ktoré by mohli vbehnúť do priestoru KGJ.
- Ak sa tam nachádzajú osoby informovať ich o tom, že sa chystá štart KGJ.
- Obíďte a skontrolujte celú KGJ. Nazrite do krytu KGJ a presvedčte sa, že sa tam nenachádzajú iné osoby.
- Zákaz vstupu do krytu motora kogeneračnej jednotky a VN transformátora s kardiostimulátorom.

KONTROLA A ÚDRŽBA ŠTARTOVACÍCH BATÉRIÍ

- Korektne odstaviť zariadenie a zablokovat' ho proti spusteniu.
- Pri manipulácii s batériou mať vždy oblečený pracovný odev s dlhými rukávami. Zabezpečiť dostatočné vetranie miestnosti. Na batériu neodkladať žiadne náradie.
- Požívať ochranný štít a ochranné rukavice odolné voči kyselinám.
- Zákaz fajčenia, otvoreného ohňa, iskrenia. Pri nabíjaní akumulátora sa z elektrolytu na elektródach uvoľňuje vodík, ktorý zmiešaním so vzduchom tvorí výbušnú zmes hrozí zapálenie horľavej zmesi plynov od iniciačných zdrojov! Olovené akumulátory skladujte v suchom a neprašnom prostredí. Olovené akumulátory neskladujte spolu s alkalickými článkami a akumulátormi.
- Pri práci je zakázané jesť, piť a fajčiť.

CHEMICKÉ ČISTENIE KOTLA ALEBO VÝMENNÍKA

- ☐ Čistenie kotlov alebo výmenníkov vykonávať iba v čase, keď sa na pracovisku nezdržiavajú osoby, ktoré vykonávajú opravárenské alebo údržbárske práce! Tieto práce podliehajú špecifickým požiadavkám Prevádzky spoločnosti. Medzi požiadavky patrí napr.:
 - Pri čistení musí byť čistené zariadenie odstavené od ostatnej technológie nielen uzatvorením uzatváracích armatúr, ale aj ich následným zaslepením – osadením blendu medzi príruby.
 - Nástup na čistenie zapísať do záznamu na príslušnej prevádzke. Ukončenie čistenia rovnako zapísať v zázname, napr. v znení: „Práce na čistení sú ukončené“.
 - Priestor čistenia označiť, napr. pomocou bielo-červenej pásky a bezpečnostného označenia s nápisom "Pozor chemické čistenie" tak, aby boli osoby poverené výkonom iných činností s určitou informovanosťou o chemickom čistení v danom priestore.
 - Počas čistenia zavesiť na čistené zariadenie bezpečnostné označenie s nápisom napr. „Kotol (výmenník tepla) neprevádzkovať, prebieha čistenie“. Všetky uzatvorené armatúry označiť bezpečnostným označením s nápisom napr. „Nemanipulovať – prebieha chemické čistenie“.
 - CHLaZ používané pri čistení umiestniť retenčnej vaničke, ktorá má objem aspoň 10 % z objemu CHLaZ na nej. Umiestniť pri ne kartu bezpečnostných údajov.
 - Počas čistenia priestor maximálne vetrať otvorením okien a dverí. Odvod vznikajúcich plynov hadicami vyviesť von z priestoru prevádzky a v okolí hadíc z vonkajšej strany treba zamedziť prístup tretím osobám.

DEMONTÁŽ KOPILITOVÝCH PANELOV

- ☐ Pred začiatkom demontáže skontrolovať každý kopilitový panel.
- ☐ Počas demontáže zabezpečiť stabilitu kopilitu a priestor v okolí demontáže kopilitu označiť výstražným označením.
- ☐ Práce nevykonávať za dažďa, v sychravom počasi, počas sneženia alebo tvorenia sa námrazy.
- ☐ Vždy pracovať v dlhých nohaviciach a v bunde s dlhým rukávom a používať protiporézne rukavice.

PRÁCA SO STAVEBNÝMI STROJMI

- ☐ Stroje môže samostatne obsluhovať len osoba, ktorá má na túto činnosť príslušnú odbornú spôsobilosť (doklad) a má ho k dispozícii pri výkone prác.
- ☐ Obsluha sa pri práci musí plne venovať ovládaniu stroja tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť osôb, stroja, a ani konštrukcií.
- ☐ Pred začiatkom prác je obsluha povinná oboznámiť sa so záznamami a prevádzkovými odchýlkami zistenými počas predchádzajúcej pracovnej zmeny a podľa návodu výrobcu je povinná prezrieť stroj a príslušenstvo.
- ☐ Ak sa zistí chyba alebo poškodenie, nesmie sa stroj uviesť do prevádzky a chyba sa musí ohlásiť zodpovednej osobe. Ak sa chyba zistí počas prevádzky, stroj sa musí ihneď zastaviť a bezpečne zaistiť proti spusteniu. Zistené chyby sa musia zaznamenať do prevádzkového denníka.
- ☐ Pokyny na obsluhu a údržbu stroja alebo návod na obsluhu a prevádzkový denník sa musia umiestniť na určenom mieste, aby boli obsluhu kedykoľvek k dispozícii.
- ☐ Na stroji alebo v jeho pracovnom zariadení sa nesmú premiestňovať a prepravovať osoby.
- ☐ Ak je na stroji signalizačné zariadenie, každé uvedenie stroja do chodu sa musí oznámiť zvukovým alebo svetelným výstražným znamením.
- ☐ Stroje sa pri prerušení alebo ukončení prevádzky musia zabezpečiť tak, aby sa nemohli stať zdrojom ohrozenia alebo objektom neoprávneného použitia.
- ☐ Osádka stroja nesmie vykonávať údržbu, čistenie a opravy, ak nie je stroj a jeho pracovné zariadenie zabezpečené proti samovoľnému pohybu a spusteniu, a ak nie je vylúčený styk osoby s pohybujúcimi sa časťami stroja.
- ☐ Je zakázané uviesť do chodu a používať stroj, ak sú okrem obsluhy na stroji alebo v jeho nebezpečnej blízkosti (< 2 m od maximálneho dosahu stroja) ďalšie osoby alebo ak je odmontované alebo poškodené niektoré ochranné zariadenie.
- ☐ Počas chodu stroja sa nesmie odstraňovať odpad z nebezpečných miest, dotýkať sa pohybujúcich častí strojov telom, predmetmi a náradím držaným v rukách.
- ☐ Ak nie je za zníženej viditeľnosti pracovný priestor dostatočne osvetlený, pracovať so strojom je zakázané.
- ☐ Je zakázané pracovať so strojom v mieste, na ktoré nie je z miesta obsluhy vidieť, ako aj v ochrannom pásme elektrického vedenia.
- ☐ Pred začatím práce sa musí terén dôkladne preskúmať.
- ☐ Vyznačiť priebeh podzemných káblových i potrubných vedení a zabezpečiť prípadné vypnutie nadzemných a podzemných elektrických vedení.
- ☐ Celý pracovný úsek sa musí vyznačiť bezpečnostným označením so zákazom vstupu nepovolaným osobám.

- ☐ V prípade, ak sa má pracovať ručne a strojom na rôznych výškových úrovniach, musí sa zabezpečiť dozor. (Rozumie sa tým trvalá prítomnosť pracovníka, ktorý počas spoločnej práce dozerá na dodržanie zákazu vstupu do nebezpečného dosahu stroja, pod nebezpečné strmé steny výkopu a na dodržiavanie bezpečnostných predpisov.) Pred výkonom práce musí byť vypracovaný technologický postup, ktorý definuje najmä požiadavky bezpečnosti vo vzťahu k súbehu viacerých činností osobami na pracovisku, ktorými by sa tieto osoby mohli vzájomne ohroziť.
- ☐ Ak osádka stroja nemá dostatočný výhľad na všetky miesta nebezpečného dosahu stroja, musí prácu zastaviť.
- ☐ Do nebezpečného priestoru stroja (< 2 m od maximálneho dosahu stroja) sa počas práce stroja nesmie vstupovať.
- ☐ Pred začiatkom každej práce sa musí stanoviť presný bezpečný pracovný postup.
- ☐ Pri rýpaní alebo nakladaní je strojník povinný stále pozorovať pracovnú ťaženú stenu.
- ☐ Ak sa zistí nebezpečenstvo uvoľnenia horniny, musí sa stroj odsunúť na bezpečné miesto.
- ☐ Pri zábere pracovného nástroja sa nesmie odrezávať väčšia hrúbka horniny, ani ťažiť hornina vyššej triedy, ako je stanovené konštrukciou stroja.
- ☐ Hornina sa nesmie do pracovného nástroja prihŕňať ručne.
- ☐ Pri práci stroja v stavebnej jame, a to ani v čase, keď stroj nepracuje, sa nesmie prechádzať medzi stenou výkopu a strojom alebo stáť na okraji alebo pri päte výkopu. V tomto priestore nesmie vykonávať oprava alebo údržba stroja.
- ☐ Stroj sa môže pohybovať alebo pracovať podľa únosnosti pôdy v takej vzdialenosti od okraja svahov a výkopu, aby nedošlo k jeho zrúteniu.
- ☐ Pri nezapažených výkopoch je to možné vtedy, ak je vzdialenosť podvozku najmenej 2 m od okraja steny a ak je sklon steny od zvislej roviny 1 : 1,5.
- ☐ Stroj sa nesmie pohybovať v priestoroch šmykového klinu nezapažených výkopov.
- ☐ Sklon svahov nesmie presiahnuť 42° .
- ☐ Pri pojazde stroja sa terén v trase presunu musí urovnať.
- ☐ Výložník s lopatou má byť v smere jazdy stroja so zdvihnutou lopatou 1 m nad terénom.
- ☐ Pri pojazde stroja do svahu a po vrstevnici musia byť dodržané dovolené hodnoty sklonu svahu pre pozdĺžnu respektíve priečnu stabilitu stroja a stanovené polohy pracovného zariadenia podľa údajov výrobcu.
- ☐ Nepoužívané pracovné zariadenia musia byť v prepravnej polohe a mechanicky zabezpečené.
- ☐ Ak je stroj v pohybe, nikto sa nesmie zdržiavať v jeho nebezpečnom priestore (< 2 m od maximálneho dosahu stroja), pred strojom v smere jazdy, ani medzi ťahačom a vlečeným strojom.
- ☐ Pod stenou (svahom) sa môže stroj pohybovať alebo pracovať v takej vzdialenosti, aby nevzniklo nebezpečenstvo jeho zasypania.
- ☐ Otáčanie nadstavby stroja je možné len so zdvihnutým pracovným zariadením.
- ☐ Pracovné zariadenie nesmie byť zarýpané do horniny.
- ☐ Nakladanie zeminy na vozidlá je dovolené len cez zadnú alebo bočnú stenu vozidla.
- ☐ Zemina sa musí sypať z lopaty do korby z výšky najviac 1 m.
- ☐ Nakladanie vozidla musí byť s postupným zaťažovaním. Náklad musí byť rozložený rovnomerne na ploche korby, aby nedochádzalo k nadmernému zaťažovaniu niektorej nápravy vozidla.
- ☐ Pohyb pracovného zariadenia nad osobami a nad kabinou vodiča dopravného prostriedku alebo stavebného stroja je zakázaný.
- ☐ Je prísne zakázané ovládať stroj tak, aby došlo k nežiaducemu rozhodnutiu pracovného zariadenia, alebo narážať pracovným zariadením do podvozku stroja.
- ☐ Pracovný nástroj stroja sa nesmie použiť na urovnávanie terénu otáčaním lopaty, prípadne na vytrhávanie koľajísk.
- ☐ V blízkosti nadzemných elektrických vedení nesmie dôjsť ku kritickému priblíženiu niektorej časti stroja k vodičom.
- ☐ Pri každom opustení stroja je povinnosť vypnutia motora a zabrzdenia stroja.

STAVEBNÉ PRÁCE

- ☐ Dodržiavať platnú legislatívu o bezpečnostných požiadavkách na stavenisko, vypracovať pracovné/technologické postupy a analýzu rizík a nebezpečenstiev na jednotlivé pracovné činnosti, práce zabezpečovať vyškolenými a odborne spôsobilými osobami, dodržiavať vypracovaný Plán BOZP (ak je pre práce spracovaný v zmysle legislatívnych požiadaviek).
- ☐ Nevstupovať pod zavesené bremená, do blízkosti pracujúcich strojov a mechanizmov na vzdialenosť menšiu ako 2 m od ich maximálneho dosahu.
- ☐ Udržiavať poriadok a čistotu na stavenisku pracovisku, zabezpečovať podmienky na prácu s materiálmi a náradím, technickú údržbu a kontrolu pracovných prostriedkov pred začiatkom práce.
- ☐ Prenosné generátory a striedače slúžiace k zaisteniu elektrickej energie pre elektrické zariadenie musia byť vybavené prúdovým chráničom osadeným do zásuvky.
- ☐ Vykonávať záznamy súvisiace so stavebnou činnosťou.

- ☐ Zabezpečiť označenie a oplatenie staveniska
- ☐ Zabezpečiť ochranu majetku na stavenisku.

ČISTENIE VYSOKÝM TLAKOM VODY

- ☐ Obsluha systému vysokotlakového tryskania musí byť zaškolená na zariadenie, ktoré bude používať.
- ☐ Všetky zariadenia používané pre vysokotlakové tryskanie a tryskanie veľmi vysokým tlakom musia byť certifikované.
- ☐ Všetky časti zariadenia musia byť vždy pred začiatkom práce skontrolované.
- ☐ Okolo tryskania musí byť vytvorená bezpečnostná oblasť pomocou fyzických zábran.
- ☐ Pri všetkých činnostiach s tlakom 400 barov a viac musí byť prítomná dohliadajúca osoba.
- ☐ Všetky systémy musia byť na výstupe z vysokotlakového čerpadla vybavené poistným zariadením.
- ☐ Každá ručne ovládaná (nohou držaná) technológia musí obsahovať bezpečnostné ovládanie vyžadujúce nepretržité pôsobenie na ovládací prvok.
- ☐ V dosahu obsluhujúceho zamestnanca musí byť vypínacie zariadenie (núdzové zastavenie).
- ☐ Každé tryskacie zariadenie musí byť vybavené pripojením na uzemnenie. Pokiaľ sa tryskacie zariadenie používa k čisteniu nádrží obsahujúcich horľavé kvapaliny, ktoré nie sú uzemnené, musí byť použité pripojenie pre vyrovnanie potenciálu.
- ☐ Na všetky spojky musia byť osadené prostriedky proti švihajúcej hadici s výnimkou čistení potrubí.
- ☐ Pracovný nadstavec (pištole) musí mať minimálnu dĺžku 1 200 mm.
- ☐ Ak je to technicky možné, nevykonávať práce s ručne ovládaným vysokotlakovým zariadením v uzavretom priestore.

Nedodržiavanie bezpečnostných, protipožiarnych a environmentálnych požiadaviek a pravidiel vyplývajúcich v zmysle platnej legislatívy je považované za porušovanie stanovených predpisov a podmienok pre bezpečný výkon pracovných činností!!!

POUŽITIE HASIACEHO PRÍSTROJA A HADICOVÉHO ZARIADENIA

- ☐ Zabezpečiť voľný prístup k hasiacim prístrojom a hadicovým zariadeniam (nezatarasovať ich uskladneným materiálom).
- ☐ V prípade evakuácie použiť prvý únikový východ a na zhromaždisku sa nahlásiť osobe vykonávajúcej evidenciu evakuovaných.

Použitie hasiacich prístrojov:

- ☐ po spozorovaní požiaru zveste hasiaci prístroj z držiaka a preneste ho na miesto požiaru, kde ho položte na rovný podklad,
- ☐ jednou rukou uchopíte hasiaci prístroj, aby ste zaistili jeho stabilitu a druhou rukou vytiahnite zaistovací kolík (poistku) z rukoväte,
- ☐ hadicu nasmerujte na miesto hasenia a stlačte rukoväť hasiaceho prístroja,
- ☐ hasivo vypúšťajte uvážlivo, nakoľko k vyprázdneniu hasiaceho prístroja dôjde po približne 30 sekundách hasenia.

Triedy požiarov:

Požiare pevných látok
(horiacich plameňom alebo
tlením) napr.: drevo, papier,
nábytok...

Požiare kvapalín (horiacich
plameňom) napr.: benzín, nafta,
olej, lak, farby, alkohol....

Požiare plyných látok
(horiacich plameňom) napr.
vodík, acetylén, metán,
propán.....

Použitie hasiacich prístrojov podľa triedy požiarov:

➤ práškový:

➤ naplnený CO₂:

➤ penový:

➤ vodný:

Použitie hadicového zariadenia s tvarovo stálou hadicou:

- ☐ presvedčte sa, či je hadica pripojená k ventilu a prúdnicu k hadici,
- ☐ presvedčte sa, či je prúdnicu uzavretá,
- ☐ pomaly otvorte uzatvárací ventil,
- ☐ rozviňte hadicu smerom k požiaru,
- ☐ uchopte pevne hadicu a prúdnicu nasmerujte na požiar,
- ☐ prúdnicu otvorte do požadovanej polohy a haste požiar.

Upozornenie: **nehaste zariadenia pod napätím a priestory, pri ktorých s istotou neviete, že sú odpojené od prívodu elektrickej energie!!!**

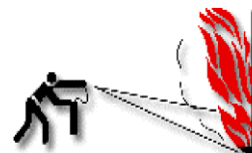
Pravidlá pre úspešné zvládnutie požiaru:

požiar hasiť v smere vetra

horiacu plochu hasiť
od okraja

horiace steny hasiť
zdola nahor

odkvapkávajúce a stekajúce
látky haste zhora smerom dole

pri použití viacerých hasiacich
prístrojov tieto používajte
naraz, nie postupne

dávajte pozor na opätovný
vznik požiaru